

Pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen ja
maksuosuusperusteen tarkistamistyöryhmän
esitys uudeksi yhteistoimintasopimukseksi
4.11.2019. Päivitys 5.8.2020.

Liite: P-S al.pel.ltk 18.8.2020

POHJOIS-SAVON ALUEELLINEN PELASTUSTOIMI

Yhteistoimintasopimus

POHJOIS-SAVON ALUEELLISEN PELASTUSTOIMEN YHTEISTOIMINTASOPIMUS

SOPIJAPUOLET

Iisalmen, ~~Juankosken~~, Kiuruveden, Kuopion, ~~Nilsian~~, Suonenjoen ja Varkauden kaupungit sekä **Joroisten**, Kaavin, ~~Kangaslammin~~, ~~Karttulan~~, Keiteleen, Lapinlahden, Leppävirran, ~~Maaningan~~, Pielaveden, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Sonkajärven, Tervon, Tuusniemen, ~~Varpaisjärven~~, ~~Vehmersalmen~~, Vesannon ja Vieremän kunnat.

SOPIMUKSEN TARKOITUS

Tällä sopimuksella yllämainitut kunnat sopivat pelastustoimen alueiden muodostamisesta annetun lain 1214 / 2001, 2 ja 4 §:ssä tarkoitetun alueellisen pelastustoimen järjestämisestä valtioneuvoston vahvistamalla Pohjois-Savon alueella.

Pelastustoimi järjestetään ~~alueen pelastustoimen johtosäännön~~ **Kuopion kaupungin hallintosäännön** mukaisesti.

1 § HALLINTO

Alueellisen pelastustoimen hallinnosta vastaa Kuopion kaupunki, jonka ylläpitämä Pohjois-Savon pelastuslaitos vastaa ~~pelastustoimilain~~ **pelastuslain 379/29.4.2011 27 § 561/1999 4 §:n** mukaisten tehtävien hoitamisesta Pohjois-Savon alueella.

Pelastustoimi toteutetaan alueellisesti lainsäädännön, sisäministeriön päätösten ja ohjeiden, kuntien erityisolosuhteiden sekä aluepelastuslautakunnan päättämän palvelutason mukaisesti pelastuslaitoksen toimintasuunnitelmassa vuosittain tarkemmin hyväksytyllä tavalla.

Lisäksi pelastuslaitos vastaa erikseen säädetyllä ja johtosäännössä tai toimintasäännössä määrätyllä tavalla öljyvahinkojen- ja jälkivahinkojen torjunnasta, vaarallisten aineiden valvonnasta, osallistumisesta järvipelastus- tai muuhun pelastuspalveluun, yhteistoiminnasta muiden kunnan toimialojen kanssa kalusto- ja muun avun saamiseksi pelastustoimessa ja toimialaan soveltuvan virka-avun antamisesta muille viranomaisille sekä sopijakuntien varautumiseen ja väestönsuojeluun kuuluvien tehtävien koordinoinnista.

Pelastuslaitos voi ~~ottaa~~ **tuottaa** erilliseen sopimukseen perustuen **ensihoitopalvelua, kuten ensivastetoimintaa ja ensihoitoa** ~~kuntakohtaisesti vastatakseen sairaankuljetuksesta tai muuta toimialalle soveltuvaa palvelua. muusta toiminnasta.~~ Tehtävät eivät saa kuitenkaan aiheuttaa lisäkustannuksia muille kunnille.

2 § ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA

Pelastuslaitoksen hallintoa varten Kuopion kaupunginvaltuusto asettaa toimikaudekseen alueen aluepelastuslautakunnan, joka toimii Kuopion kaupunginhallituksen alaisena.

Aluepelastuslautakunnassa on 9 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Jäsenet ja varajäsenet valitaan seutukunnittain niiden asukaslukujen suhteessa. Jokaiselta seutukunnalta on kuitenkin vähintään yksi jäsen. Kunkin seutukunnan kunnat sopivat keskenään, miten jäsenyydet ja varajäsenyydet jakautuvat kuntien välillä. Kuopion kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan jäsenet ja nimeää puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ~~pyritään nimeämään~~ ~~nimetään~~ eri seutukunnalta.

Aluepelastuslautakunta on asemaltaan kuntalain 410/2015 77 51 §:n tarkoittama yhteinen lautakunta.

~~Aluepelastuslautakunnan organisaatiosta, tehtävistä ja ratkaisuvallasta määrätään Kuopion kaupungin hallintosäännössä. aluepelastustoimen johtosäännössä. Ensimmäinen aluepelastuslautakunta nimetään viimeistään 1.5.2003.~~

3 § PELASTUSJOHTAJA

Pelastuslaitoksen johtajana toimii pelastusjohtaja, joka on virkasuhteessa Kuopion kaupunkiin. Pelastusjohtajan valitsee Kuopion kaupunginhallitus aluepelastuslautakuntaa kuultuaan. Pelastusjohtajan tehtävistä määrätään ~~Kuopion kaupungin hallintosäännössä ja Pohjois- Savon pelastuslaitoksen toimintasäännössä. Alueellisen pelastus-toimen jatkovalmistelua varten valitaan pelastusjohtaja virkaan 1.1.2003. Tämän valinnan tekee Kuopion kaupunginhallitus seutukuntia kuultuaan. Pelastusjohtajan palkkaamisesta ja alueellisen pelastustoimen valmistelusta aiheutuneet vuoden 2003 kustannukset jaetaan kuntien kesken 1.1.2003 olevan asukasluvun mukaisessa suhteessa.~~

4 § VIRAT JA TOIMET

~~Pohjois-Savon pelastuslaitoksen virka- ja työsuhteista sekä palvelussuhdeasioista määrätään Kuopion kaupungin hallintosäännössä.~~

~~Pelastuslaitoksen aloittaessa toimintansa kuntien pelastustoimen henkilöstö siirtyy Kuopion kaupungin palvelukseen. Sopijakunnat lakkauttavat pelastustoimen virat ja toimet ja Kuopion kaupunki perustaa vastaavat virat ja täyttää toimet. Luettelo siirtyvistä vakansseista ja henkilöstön siirtymisessä noudatettavat periaatteet ovat liitteinä. Sopijakunnat maksavat siirtymisajankohdan lomapalkkavelat Kuopion kaupungille, joka vastaa niistä siirtymisajankohdan jälkeen. Henkilöstön ennakkoeläkemaksuista huolehtii peruskunta sellaisissa tapauksissa missä ko. henkilön eläkeasia on lähtenyt vireille ennen 1.1.2004.~~

~~Henkilöstön työterveydestä vastaa Kuopion kaupungin työterveyshuolto joka käyttää hyväksi jo kunnissa olevia työterveyspalveluja.~~

5 § PALVELUTASO

Aluepelastuslautakunta hyväksyy ~~on hyväksynyt 1.1.2004 alkaen sopijakuntien pelastustoimen palveluiden~~ vähimmäistason kunnan riskien perusteella, kunnan liittyessä pelastuslaitokseen. Aluepelastuslautakunta päättää määrääjäksi alueen pelastustoimen palvelutaso kuntia kuultuaan. **Palvelutaso päätetään vastaamaan paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia.** Aluepelastuslautakunta voi tarkistaa myös yksittäisen kunnan palvelutasoa kuntaa kuultuaan. Tällöin ao. kunta maksaa palvelutason kohottamisesta aiheutuvat kustannukset.

6 § KALUSTO JA VARUSTEET

Kunnat luovuttavat omistuksessaan ja käytössään olevan kaluston ja varusteet korvauksetta Kuopion kaupungin omistukseen ja pelastuslaitoksen käyttöön lukuun ottamatta 1.1.1999 jälkeen hankittua kallista yksittäistä kalustoa, jonka valtionosuudella vähennetty hankinta-arvo ilman arvonnalisäveroa on vähintään 50.000 euroa. Em. kalliin kaluston osalta hyvitetään luovuttavaa kuntaa alentamalla 10 §:n tarkoittamaa korvausinvestointeihin kerättävää määrää 1.1.2004 lukien viiden vuoden aikana tasasuurina erinä, joiden yhteismäärä vastaa kunnan taseessa olevaa ko. luovutetun kaluston poistamatonta arvoa 31.12.2003 kuitenkin siten, että viiden vuoden aikainen vuosittainen hyvitys kunnalle ei voi olla suurempi kuin 10 §:n tarkoittama vuotuinen korvausmäärä. Korvauksetta luovutetulle kalustolle ei muodostu arvoa pelastuslaitoksen taseeseen Kuopion kaupungin kirjanpidossa. (Kalustoluettelot ovat liitteenä./ Luovutusasiakirjat säilytetään allekirjoitettuna erikseen.).

Sopimuksen voimaan tultua uuden kaluston hankinnat tekee pelastuslaitos.

Pelastuslaitos hankkii ja ylläpitää onnettomuusuhkien ja muiden tarpeiden edellyttämää kalustoa ja varusteita ja päättää näiden sijoittamisesta pelastustoimen alueella. Kaluston ja varusteiden hankintaa ja ylläpitoa koskevat päätökset suunnitellaan talousarviosuunnittelun yhteydessä. Kalusto ja varusteet ovat Kuopion kaupungin omistuksessa.

Hankinnasta aiheutuvat kustannukset katetaan 10 §:n mukaisella korvausinvestointeihin kerättävällä määrärahalla. Pelastuslaitoksen hankkima kalusto on Kuopion kaupungin omaisuutta.

7 § KIINTEISTÖT

Kuntien paloasemat ja muut pelastustoimen kiinteistöt säilyvät jäivät toiminnan alkaessa 1.1.2004 kuntien omistukseen. Jatkossa pelastuslaitoksen käyttöön myöhemmin tulevat tilat rakentaa alueelleen kukin sijaintikunta ja ne jäävät asianomaisen kunnan omistukseen. Kunta voi hankkia tilat myös vuokramallilla tai muulla järjestelyllä. Paloasemien rakentaminen tulee toteuttaa kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla, mikä on osoitettava laskelmin. Rakennushankkeisiin tulee hakea rakennushankeavustusta Palosuojelurahastolta, joka voi myöntää kunnille, pelastuslaitoksille ja sopimuspalokunnille avustusta uusien paloasemien rakentamiseen sekä vanhojen paloasemien merkittävään peruskorjaukseen tai laajentamiseen. Rakennusavustusta myönnetään paloaseman rakentamiskustannuksiin ja kiinteisiin kalusteisiin. Kuntien hankkeissa Palosuojelurahaston avustus tulee huomioida täysimääräisesti vähennyksenä vuokraa määrättäessä.

Pelastuslaitos vuokraa tarvitsemansa tilat ensi sijassa kunnilta. Vuokrien määräytymisperusteet sovitaan yhteneväisesti erikseen. Kiinteistöjen kunnossapidosta sovitaan vuokrasopimuksissa

yhteneväisesti. Sopijakunnat vastaavat kiinteistökuluista maksuosuuksiensa suhteessa. Palvelutason nostosta tapahtuvan lisäpaloaseman rakentamisesta ja toiminnan ylläpitämisestä aiheutuvat kulut maksaa kokonaisuudessaan ao. kunta.

8 § SOPIMUKSET

Pelastuslaitos tekee palvelutuotannon järjestämiseksi tarvittavat sopimukset. ~~vapaapalokuntia ylläpitävien yhdistysten, laitos- tai vastaavien palokuntien sekä järvipelastus- tai muiden yhdistysten kanssa.~~

9 § TALOUDENHOITO

Pelastuslaitoksen taloutta hoitaa ja siitä vastaa Kuopion kaupunki.

Kunnille varataan mahdollisuus antaa lausunto talousarvioehdotuksesta.

Pelastuslaitos on itsenäinen taseyksikkö kaupungin kirjanpidossa. Kaupungin valtuusto hyväksyy sille nettomääräisesti sitovan talousarvion. Aluepelastuslautakunta hyväksyy käyttösuunnitelman, jossa osoitetaan määrärahat pelastustoimen vastuualueille ja pelastuslaitoksen muihin toimintoihin sekä määrätään kuntien maksuosuudet.

Taseyksikön kirjanpito eriytetään kaupungin kirjanpidossa siten, että siitä voidaan laatia oma tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase. Kaupungin tilinpäätöksessä pelastuslaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rivi riviltä.

Pelastuslaitoksen käynnistymisvaiheessa käyttötalouden kustannustaso sidotaan osakkuuskuntien pelastustoimien käyttötalousmenojen yhteismäärään, joka voi kasvaa kolmen ensimmäisen toimintavuoden aikana enintään kolmen edellisen vuoden (2001-2003 tilinpäätöstiedot) käyttötalousmenojen kasvuprosentin keskiarvon verran. Kolmannen toimintavuoden jälkeen kustannusten muutos sopeutetaan sopijakuntien toimintakatteen keskimääräiseen muutokseen.

Pelastustoimen kustannuksista vastaa pelastuslain 24 § mukaisesti sopijakunnat. Pelastuslaitoksen nettokustannukset, jotka eivät sisällä poistoja jaetaan kuntien kesken siten, että 94 % kustannuksista jaetaan vuoden 2010 lopullisten kokonaismaksuosuuksien ja 6 % asukasluvun suhteessa. Lopullisen maksuosuuden laskennassa käytetään tilinpäätösvuoden tammikuun 1. päivän asukaslukuja.

Pohjois-Savon pelastuslaitokselle myöhemmin siirtyvien kuntien pelastustoimen maksuosuuden perusteena käytetään em. 94 % / 6 % -jakoa ~~kunnan~~ siirtymähetken jälkeisestä talousarviovuodesta alkaen. ~~talousarviovuoden maksuosuudesta.~~ Siirtymävuoden maksuosuus ei voi kuitenkaan olla alle Pohjois-Savon pelastuslaitoksen keskimääräisen €/asukas kokonaismaksuosuuden.

~~Pelastuslaitoksen nettokustannukset jotka eivät sisällä poistoja jaetaan kuntien kesken alla olevan siirtymäaikataulun mukaan kahden muuttujan suhteessa. Ensimmäinen osa jaetaan aluepelastustoimeen siirtymistä edeltävän kolmen vuoden (2001-2003) nettomenojen keskiarvojen suhteessa sopijakuntien kesken (=nettomenojen keskiarvo) ja toinen osa sopijakunnan tilinpäätösvuoden tammikuun 1. päivän asukasluvun (=asukasluku) suhteessa. Nettomenojen keskiarvo pysyy muuttumattomana vuoteen 2009 saakka.~~

~~Vuoden 2004 nettokustannuksista jaetaan 99 % sopijakunnan "nettomenojen keskiarvon" suhteessa ja 1 % "asukasluvun" suhteessa.~~

~~Vuoden 2005 nettokustannuksista jaetaan 98 % sopijakunnan "nettomenojen keskiarvon" suhteessa ja 2 % "asukasluvun" suhteessa.~~

~~Vuoden 2006 nettokustannuksista jaetaan 97 % sopijakunnan "nettomenojen keskiarvon" suhteessa ja 3 % "asukasluvun" suhteessa.~~

~~Vuoden 2007 nettokustannuksista jaetaan 96 % sopijakunnan "nettomenojen keskiarvon" ja 4 % "asukasluvun" suhteessa.~~

~~Vuoden 2008 nettokustannuksista 95 % jaetaan sopijakunnan "nettomenojen keskiarvon" ja 5 % "asukasluvun" suhteessa.~~

~~Vuoden 2009 nettokustannuksista 94 % jaetaan sopijakunnan "nettomenojen keskiarvon" ja 6 % "asukasluvun" suhteessa.~~

~~Vuonna 2010 lasketaan uusi "nettomenojen suhdeluku" käyttäen laskentaperusteena sopijakuntien vuoden 2009 lopullisia kokonaismaksuosuuksia käyttötalousmenoihin. Em. suhdelukua käytetään muuttumattomana kustannusten jakoperusteena 94 %:iin nettokustannuksista. Loppuosa 6 % jaetaan asukaslukujen suhteessa käyttäen perustana tilinpäätösvouden tammikuun 1.päivän asukaslukua.~~

Edellisessä momentissa tarkoitettua "nettomenojen suhdelukua" tarkistetaan vuodelle 2024 ja sen jälkeen kolmen (3) vuoden välein käyttäen jakoperusteena edellisen vuoden todellisia kustannuksia. Tarkistamisessa noudatetaan yhteistoimintasopimuksen 10 §:n periaatetta.

~~Vuodesta 2010 lukien~~ Kunnat voivat ottaa käyttöön riskikartoitukseen, asukasluvun suurempaan painotukseen tai muuhun toimivaan kustannusjakoperusteiseen perustuvan laskentamallin.

Laskentamallin mahdollisessa käyttöönottamisessa noudatetaan yhteistoimintasopimuksen 10 §:n periaatetta.

Kustannukset on kohdistettava kaikille toiminnoille oikein ja niiden perusteista päättää aluepelastuslautakunta. Pelastuslaitoksen tekemien erillissopimusten kustannukset on kohdennettava täysimääräisenä sisäiset kustannukset mukaan lukien ko. toiminnoille ja sopijaosapuolelle.

Sisäisten kustannusten kohdistamisperusteina käytetään Kuopion kaupungin käyttämiä perusteita.

Kuntien maksuosuudet talousarvion mukaisesti maksetaan kuukausittain kunkin kuukauden 15. päivään mennessä. Lopulliset maksuosuudet peritään tilikausittain Kuopion kaupungin valtuuston hyväksyttyä pelastuslaitoksen tilinpäätöksen osana kaupungin tilinpäätöstä. Lopulliset maksuosuudet maksetaan tai liikaa peritty maksuosuus palautetaan vuosittain heinäkuun loppuun mennessä.

Maksun viivästyessä viivästyskorkoon sovelletaan korkolakia.

Tarkemmat määräykset talousarvion sitovuudesta ja käyttösuunnitelmien hyväksymisestä, hankintavaltuuksista ja muista taloudenhoitoon liittyvistä asioista annetaan pelastuslaitoksen

johtosäännössä. Kuopion kaupungin hallintosäännössä ja pelastuslaitoksen toimintasäännössä.

10 § KORVAUSINVESTOINNIT

Korvausinvestointeja varten kunnat maksavat kahtena ensimmäisenä toimintavuotena ~~2,7 €/~~ asukas-suuruuden nettomenoisen ilman arvonlisäveroa olevan määrärahan, jonka avulla pelastuslaitos hankkii alueen pelastustoimelle pelastuskalustoa. Seuraavina siirtymäajan vuosina (~~2006–2009~~) asukaskohtainen investointiosuus on ~~2,5 €~~. Määrärahan suuruutta voidaan tarkistaa jos kustannustaso olennaisesti muuttuu.

Kunkin sopijakunnan erityisvelvoitteista aiheutuvat kustannukset maksaa ao. sopijakunta.

11 10 § YHTEISTOIMINTASOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Yhteistoimintasopimuksen muutoksista päätetään Kuntalain ~~410/2015~~ 79 §:n 2 momentin ~~57 §:n~~ mukaisesti.

12 11 § SOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN

Sopimuksen purkautuessa tai muutoin päättyessä ~~esim.~~ aluejaon ~~muutoksen~~ tai lainsäädännön muuttumisen vuoksi tai kuntien muuttaessa yhteistoiminnan muotoa pelastuslaitoksella oleva ja sille sopimuksen voimaantullessa korvauksetta luovutettu omaisuus ~~palautuu~~ siirtyy ilman eri korvausta sopijakunnille ~~tai vastaanottavalle pelastuslaitokselle~~ siinä kunnossa kuin se sopimuksen päättyessä on. Sopimuskaudella hankitun käyttöomaisuuden lunastaa vastaanottava pelastuslaitos Kuopion kaupungilta kirjanpitoarvosta. ~~Vastaavasti sopimuskaudella kunnan maksama rahoitusosuus korvausinvestointeihin palautetaan irtaantuvalla kunnalle sen suuruisena mitä siitä on jäljellä, kun huomioidaan raskaan pelastuskaluston poistoaika.~~ Sopimuksen purkautuessa pelastuslaitoksen taseen osoittamat varat jaetaan tai velkoihin peritään kunnilta osuus 9 §:ssä määrätyn kuntien välisen kustannustenjaon perusteella.

Jos kunta irtaantuu tästä sopimuksesta esim. aluejaotuksen muuttumisen takia, sitoutuu irtautuva kunta huolehtimaan siitä, että alueellaan toimivalla pelastustoimen henkilöstöllä on mahdollisuus jatkaa työskentelyään vastaavissa palvelusuhteissa, missä he ovat Kuopion kaupungin palvelusuhteessa pelastuslaitoksessa toimiessaan, ja vastaavilla palvelusuhteen ehdoilla.

13 12 § VAHINGONKORVAUSVELVOLLISUUS

Tämän sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisessa mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen kustannuksista sopijapuolet ovat vastuussa sopimuksen 9 §:ssä määrättyjen perusteiden mukaisesti.

14 13 § ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tästä sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa.

15 14 § VOIMAANTULO

Tämä sopimus on hyväksytty sopijakuntien valtuustojen päätöksillä ~~Kuntalain 79 §:n 2 momentin~~ **Kuntalain 410/2015 57 § Perussopimuksen muuttaminen** tarkoittamalla tavalla. Aluepelastustoiminta alkaa 1.1. 2004.

Kuopiossa ~~11.02.2003~~ **X.X.2020**

IISALMEN KAUPUNKI

JOROISTEN KUNTA

~~**JUANKOSKEN KAUPUNKI**~~

KAAVIN KUNTA

~~**KANGASLAMMIN KUNTA**~~

~~**KARTTULAN KUNTA**~~

KEITELEEN KUNTA

KIURUVEDEN KAUPUNKI

KUOPION KAUPUNKI

LAPINLAHDEN KUNTA

LEPPÄVIRRRAN KUNTA

MAANINGAN KUNTA

~~NILSIÄN KAUPUNKI~~

PIELAVEDEN KUNTA

RAUTALAMMIN KUNTA

RAUTAVAARAN KUNTA

SIILINJÄRVEN KUNTA

SONKAJÄRVEN KUNTA

SUONENJOEN KAUPUNKI

TERVON KUNTA

TUUSNIEMEN KUNTA

VARKAUDEN KAUPUNKI

VARPAISJÄRVEN KUNTA

~~VEHMERSALMEN KUNTA~~

VESANNON KUNTA

VIEREMÄN KUNTA
